

EL LENGUATGE

El guant

El poema més breu que recordem de Joan Brossa diu, simplement, *Guant. Mâ* (el puntuem de memòria). Consta, únicament —el recompte és senzill—, de set lletres. Vet aquí, però, que n'hi ha que estan disposats a fer-lo encara més breu, a reduir-lo a cinc lletres, car d'un guant en diuen un «guà». Hem sorprès aquesta forma insòlita en algun original i l'hem sentida, repetidament, en informacions radiofòniques. Tot té, però, la seva explicació —tot potser no, però la majoria de les coses sí—. El cas és que essent la *t* de *guant* virtualment muda, si més no en un cert nombre de parlars catalans, aquest mot apareix com un mot acabat en *n*, cosa que pot fer creure que es tracta d'una forma castellanitzant. Dit d'una altra manera, «guà» ha d'ésser considerat el que anomenem un hiperpurisme, obtingut per analogia amb formes com *albarà*, *faisà*, *guardià*, *huracà*, *musulmà* o *talismà*, i amb la preocupació, segurament inconscient, d'evitar una forma anàloga a formes com «faisan», «huracan» o «talisman», usuals en el llenguatge col·loquial però sovint evitades, en la llengua culta, pels mateixos que les utilitzen habitualment.

Però els procediments mecànics per a la consecució de les formes correctes de llenguatge sovint donen aquest mal resultat. En primer lloc, si bé no hi són abundants, no manquen en la nostra llengua formes substantives acabades en *-an*, com *caiman*, *orangutan* o *tobogan*. I en segon lloc, tal com hem vist, *guant* no acaba en *-an* sinó en *-ant*, que és una terminació usualíssima en les formes del grup nominal de la nostra llengua. Deixant fins i tot de banda les formes que provenen de verbs, com *brillant*, *emigrant*, *practicant*, etc., tenim noms com *diamant*, *turbant*, *elefant*, *gegant* o *pedant*, que són les que observen una autèntica analogia amb *guant* i la seva correspondència castellana, és a dir, corresponen a mots del castellà acabats en «ante». Encara hi podríem afegir el nom d'un animal avui molt conegut per l'ús que es fa de la seva pell, anomenat en castellà «ante» i en català *ant*, però que si hom escurçava talment com fa amb *guant* deixaria reduït, simplement, a «a». Diríem, aleshores, «un guà de pell d'a».

Obtenir efectes grotescos amb la deformació del llenguatge no és gens difícil. Cal procurar, però, de no obtenir-los involuntàriament, per poca cura o informació insuficient, especialment quan es fa un ús públic de la llengua.

Albert Jané